

YTTRANDE
2019-10-21

Dnr O 2-2019

Institution som begärt yttrande

Uppsala universitet
Box 256
751 05 Uppsala

Bakgrund

Uppsala universitet mottog den 24 oktober 2018 en anmälan om oredlighet i forskning från [redacted]. Han har därefter begärt att yttrande från Expertgruppen för oredlighet i forskning ska inhämtas.

Anmälan avser misstanke att en forskargrupp vid institutionen för kemi, Uppsala universitet, förfarit oredligt i samband med två artiklar i Corrosion Science: Copper in ultrapure water, a scientific issue under debate, publicerad online 2017 och Corrosion of copper in pure O₂-free water? publicerad online 2018. Artiklarna berör forskning om huruvida koppar korroderar vid kontakt med syrefritt vatten. Vidare anmäls också ett brev med titeln Response to the comments by [redacted] and [redacted] on the paper "Copper in ultrapure water, a scientific issue under debate" publicerat år 2018. Forskningen har utförts som ett led i Svensk Kärnbränslehantering AB:s planer på deponering av avfall från kärnkraft.

[redacted] har anmält
[redacted], författare till artiklarna.

Nämnden för utredning av oredlighet i forskning vid Uppsala universitet gav den 8 februari 2019 en extern sakkunnig, professor Christine M. Thomas vid The Ohio State University, i uppdrag att utröna om det hade förekommit oredlighet i forskning i enlighet med inkommen anmälan. Den sakkunniga inkom den 11 mars 2019 med sitt yttrande.

Expertgruppen har den 12 augusti 2019 beslutat att utse professor Dr. Philippe Marcus, Director of the Laboratory of Physical Chemistry of Surfaces, Chimie ParisTech, till sakkunnig i ärendet. Philippe Marcus inkom den 7 oktober 2019 med sin rapport.

har beretts tillfälle att kommentera Philippe Marcus rapport men avböjt detta. Även har beretts tillfälle till kommentar och inkommit med en sådan den 17 oktober 2019.

Expertgruppens bedömning

hävdar i sin anmälan att de anklagade forskarna brutit mot god vetenskaplig sed genom att (citerat ur anmälan):

- klippa och klistra i olika figurer så att man får "rätt" resultat, samt att inte redovisa när villkoren för sina experiment ändras,
- citera data som inte finns och påstå att man gjort mätningar man inte gjort,
- signera ett forskningskontrakt där uppdragsgivaren får "fritt disponera, ändra och bearbeta" resultaten och har rätt att "utan samtycke ändra i och redigera materialet",
- bortse från experimentella mätningar som ger "fel" resultat,
- grovt felaktigt beskriva den experimentella gången man använt,
- beskriva forskningsläget utgående från hur man vill att det ska vara,
- använda metoder som man inte behärskar samt
- ofta förfalska och fabricera forskningsresultat.

Expertgruppen konstaterar inledningsvis att det inte är dess uppgift att uttala sig i frågan om huruvida koppar korroderar i vatten eller inte. Frågan som Expertgruppen har att ta ställning till är således om den forskning som har anmälts kan anses vara behäftad med oredlighet eller inte.

Philippe Marcus anser sammanfattningsvis att den anmälda forskningen inte i alla delar bedrivits optimalt men att det saknas grund för anklagelserna om oredlighet i forskning. Frågan om hur forskning ska bedrivas, t.ex. metodologiskt, är inte sällan föremål för olika uppfattningar inom respektive forskningsdisciplin. Expertgruppen delar Philippe Marcus uppfattning att de eventuella bristerna i den aktuella forskningen är av det slaget att de bör adresseras i ett fortsatt vetenskapligt utbyte inom och mellan de olika forskargrupperna. Bristerna omfattas inte av begreppet oredlighet i forskning och det saknas stöd för anklagelserna i detta avseende. I likhet med Philippe Marcus finner Expertgruppen att det saknas stöd för anklagelserna om oredlighet i forskning, utan att det handlar om en kontrovers gällande olika uppfattningar mellan vissa forskargrupper.

har ifrågasatt Philippe Marcus opartiskhet som sakkunnig och menar att denne, som det får förstås, är olämplig som sakkunnig i ärendet. Inom ett relativt litet forskningsfält är det oundvikligt att personer har kännedom om varandra. Expertgruppen konstaterar att Philippe Marcus samarbete eller kontakter i övrigt med någon av de i ärendet involverade personerna inte är av den arten att det finns skäl att ifrågasätta hans opartiskhet.

Ärendet är därmed slutbehandlat från Expertgruppens sida.

Detta yttrande har beslutats av Jerry Eriksson, ordförande, Sofia Feltzing, Lena Halldenius, Holger Luthman, Jack Lysholm, Göran Sandberg och Elin Wihlborg. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har dessutom närvarat ersättarna Per Carlbring, Aleksander Giwercman, Björn Petersson och Karin Sporre, kanslichefen Jörgen Svidén samt administrativa sekreteraren Birgit Postol.

För Expertgruppen för oredlighet i forskning

Jerry Eriksson